

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут журналістики
Кафедра журналістики та нових медіа

«29» 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ФОТОЖУРНАЛІСТИКА

для студентів

- спеціальності   061 «Журналістика»
освітнього рівня   першого (бакалаврського)
освітньої програми   061.00.01. Журналістика
                                        061.00.05. Міжнародна журналістика

КІЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № <i>Ученик</i>	2596/20 <i>Жильцов</i>
(підпись)	
(прізвище, ініціали)	
« <u>29</u> » <u>2020</u> р.	

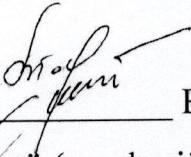
Київ – 2020

Розробники: *Ратушний Р.Я.*, старший викладач кафедри журналістики та нових медіа Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладачі: *Ратушний Р.Я.*, старший викладач кафедри журналістики та нових медіа Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри (циклової комісії) журналістики та нових медіа

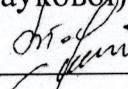
Протокол від «9» вересня 2020 року № 1

Завідувач кафедри (голова циклової комісії) В.О. Гандзюк

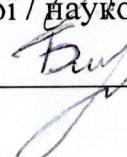
Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) _____

____ . ____ 20 ____ р.

Гарант освітньої (професійної / наукової) програми

(керівник проектної групи) (В.О. Гандзюк)

Гарант освітньої (професійної / наукової) програми

(керівник проектної групи) (О. М. Бикова)

Робочу програму перевірено

____ . ____ 20 ____ р.

Заступник директора Інституту журналістики (О.А. Росінська)

Пролонговано:

на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (_____), “____” ____ 20 ____ р., протокол № ____

на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (_____), “____” ____ 20 ____ р., протокол № ____

на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (_____), “____” ____ 20 ____ р., протокол № ____

на 20 ____ /20 ____ н.р. _____ (_____), “____” ____ 20 ____ р., протокол № ____

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
Фотожурналістика		
	Денна	Заочна 061.00.01. Журналістика
Вид дисципліни	обов'язкова	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	Українська
Курс	2	2
Семестр	3	3
Кількість змістових модулів з розподілом:	6	6
Обсяг кредитів	6	6
Обсяг годин, в тому числі	180	180
Аудиторні	70	24
модульний контроль	12	
семестровий контроль	30	
самостійна робота	68	156
форма семестрового контролю	Іспит	іспит

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча навчальна програма з дисципліни «Фотожурналістика» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою журналістики та нових медіа на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для цієї спеціальності денної форми навчання. Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання.

Представленний курс присвячений вивченню теоретичних та практичних зasad фотожурналістики як специфічної прикладної дисципліни у медіа системі, візуально-графічній культурі та мистецтві в цілому. В рамках курсу вивчається історія становлення фотографічної справи, її еволюцію з царини мистецтва у журналістику, сучасні процеси масової комунікації. Розглядаються основні жанри фотографування, технічні прийоми їх виконання, в т.ч. на етапах підготовки до зйомки та постобробки отриманих зображень. Під час опанування дисципліни студентам пропонується на практиці випробувати здобуті теоретичні знання, напрацювати професійні навички та вміння, які необхідні фотокореспонденту, фотографу, фотохудожнику під час повсякденної фахової діяльності. Також приділяється увага взаємодії фотографії з іншими формами інформації та видами медіа, що використовуються у сучасних масових комунікаціях.

Метою навчального курсу «Фотожурналістика» є формування у студента системи знань про фотожурналістику та вироблення практичних вмінь та навичок роботи як фотокореспондента.

Завдання курсу:

- інтеграції міждисциплінарних знань студентів щодо візуальної інформації;

- визначення ролі фотографії у журналістиці та візуальній культурі;
- напрацювання знань та вмінь необхідних для фотографування, подальшої роботи з фотографією у професійній діяльності;
- вивчення жанрової специфіки фотографії, її створення та поширення, використання у масово-комунікаційних процесах;
- вивчення розмаїття засобів та прийомів фотографування;
- формування навичок проектної роботи у візуальній культурі.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Під час семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти **набувають відповідні вміння та навички**.

Вимоги до знань студентів.

Студент повинен знати:

- Що таке візуальна культура та візуальна комунікація.
- Що таке фотографія.
- Які формувалася сучасна фотографія.
- Що пов'язує фотографію та журналістику.
- Які є основні жанри фотографії.
- Засоби та технології фотографування.
- Відмінності між друкованим фото та цифровим.
- Відмінності між фотожурналістикою та фотомистецтвом.
- Основні українські та зарубіжні фотоконкурси.

Вимоги до умінь і навичок студентів.

Студент повинен вміти:

- Фотографувати власноруч.
- Робити різні за жанрами фотографії.
- Вміти фантазувати з жанровими та композиційним ознаками.
- Вміти здійснювати постобробку фото.

- Працювати у проектній діяльності пов'язаній з візуальною культурою.
- Вміти працювати командно та індивідуально.
- Вивчення курсу формує у студентів освітньої програми 061.00.01. Журналістика такі компетентності: **фахові (ФК2)** Здатність знаходитьсь у контексті подій; уміння здійснювати моніторингову діяльність; знати характеристики різних ЗМІ; здатність створення матеріалів на основі аналізу потреб медіаринку, **ФК3** - Здатність до планування медіапроцесу, **ФК4** - Здатність оперативно збирати інформацію, **ФК5** - Здатність до виокремлення новини (факту); володіння інструментаріем перевірки інформації; здатність до вибору інформації на основі релевантності; уміння створювати матеріал для різних медіаплатформ; уміння інтерпретувати контент, **ФК6** - Здатність подавати інформацію у відповідній журналістській формі, **ФК7** - Здатність нести відповідальність за результати журналістської роботи (критична оцінка діяльності). Чітке уявлення про якість журналістського матеріалу; здатність до критичної оцінки власної роботи; здатність до сприйняття конструктивної критики власної роботи; здатність нести відповідальність рішення прийняті в ході журналістської діяльності; здатність нести відповідальність за результат журналістської діяльності (медіавпливи). **ФК8** - Здатність працювати у команді. Володіти соціальними навичками; бути відповідальним та надійним; уміти переконливо подати власну думку; уміти знаходити рішення; розуміти права та обов'язки в редакційному колективі; виконувати професійну функцію у колективі.
- Вивчення курсу формує у студентів освітньої програми 061.00.05. Міжнародна журналістика такі компетентності: **фахові (ФК1 –** Здатність до оцінки інформації з погляду правових та етичних зasad журналістики, **ФК2 –** Здатність до аналізу та прогнозування інформаційних потреб ринку, **ФК4 -** Здатність до планування медіапроцесу; дотримання часових вимог до подачі

матеріалу, роботи у нестандартних умовах та непередбачуваних ситуаціях; уміння дотримуватися бюджету, **ФК7** - Здатність подавати інформацію у відповідній жанру текстово-візуальній формі з використанням сучасних інформаційних технологій. **ФК8** - Здатність до критичної оцінки журналістської діяльності. **ФК9** – Здатність працювати в команді, редакційному колективі. **ФК14** – Здатність ефективно просувати створений медійний продукт.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт				
	Аудиторні				
	Усього	Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні
					Самостійна
Змістовий модуль I. Історія світової фотографії					
Тема 1. Фотографія – передумови виникнення. Нісепфор Непс та Луї Дагер – винахідники світлопису. Перші спроби отримання фотознімків. Дагеротипи.	12	2		4	6
Тема 2. Історія зародження і становлення української фотографії. Г. П.Шевченко – перший український етнофотограф.	12	2		4	6
Модульний контроль	2				
Разом	26	4		8	12
Змістовий модуль II. Зйомка камeroю мобільного телефона і цифровим фотоапаратом. Камера: основні елементи управління.					
Тема 3. Камера: основні елементи управління. Затвор камери, іко, діафрагма – складові творчості і технічно грамотного знімка. Технічне забезпечення фотокореспондента. Архівування та обробка фотознімків.	20	2		8	10
Модульний контроль	2				
Разом	22	2		8	10
Змістовий модуль III. Головні відмінності у зйомці фотоапаратом і камeroю мобільного телефону.					

Тема 4. Діафрагма і глибина різко зображеного простору (ГРЗП) – основний технічний засіб у творчості фотографа, фотокореспондента.	22	2			10	10
Модульний контроль	2					
Разом	24	2			10	10
Змістовий модуль IV. Правила композиції і їх застосування під час зйомки.						
Тема 5. Головна або сюжетно важлива частина фотознімка. Основні жанри фотозйомки. Робота із світлом на пленері і в студії.	24	2			10	12
Модульний контроль	2					
Разом	26	2			10	12
Змістовий модуль V. Фотожурналістика у сучасних умовах. Основні жанри та принципи зйомки.						
Тема 6. Види репортажної зйомки і завдання які стоять перед фоторепортером. Новинна фотографія (прес-фотографія), фоторепортаж, документальна фотографія, вулична фотографія (стріт-фото), фотонарис, авторський проект у фотожурналістиці. Фоторепортаж як головний жанр фотожурналістики. Техніка і метод зйомки у роботі фотожурналіста.	24	2			10	12
Модульний контроль	2					
Разом	26	2			10	12
Змістовий модуль VI. Значення роботи фоторепортера у сучасних мас медіа і вимоги до фотознімків у друкованих та інтернет виданнях.						
Тема 7. Постпродакшн – обробка фотознімків та підготовка їх до публікації у мас медіа. Відмінності у підготовці зображень для друкованих та інтернет видань. Копірайт. Авторське право і як його забезпечити? Зйомка відкритою і скритою камерою – морально-етичні аспекти роботи фотожурналіста. Підготовка фотознімків для участі у фотоконкурсах. Участь у республіканських та міжнародних виставках, салонах та інших спеціалізованих фотоконкурсах.	24	2			10	12
Модульний контроль	2					

Разом	26	2			10	12
Підготовка та проходження контрольних заходів	30					
Усього	180	14			56	68

4.2. Тематичний план для заочної форми навчання

061.00.01. Журналістика

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторні					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	Самостійна
Змістовий модуль I. Історія світової фотографії							
Тема 1. Фотографія – передумови виникнення. Нісепфор Непс та Луї Дагер – винахідники світлопису. Перші спроби отримання фотознімків. Дагеротипи.	15	2					13
Тема 2. Історія зародження і становлення української фотографії. Г. П.Шевченко – перший український етнофотограф.	13						13
Разом	28	2					26
Змістовий модуль II. Зйомка камeroю мобільного телефона і цифровим фотоапаратом. Камера: основні елементи управління.							
Тема 3. Камера: основні елементи управління. Затвор камери, ісо, діафрагма – складові творчості і технічно грамотного знімка. Технічне забезпечення фотокореспондента. Архівування та обробка фотознімків.	32	2			4		26
Разом	32	2			4		26
Змістовий модуль III. Головні відмінності у зйомці фотоапаратом і камeroю мобільного телефому.							
Тема 4. Діафрагма і глибина різко зображеного простору (ГРЗП)- основний технічний засіб у творчості фотографа,	30				4		26

фотокореспондента.							
Разом	30				4		26
Змістовий модуль IV. Правила композиції і їх застосування під час зйомки.							
Тема 5. Головна або сюжетно важлива частина фотознімка. Основні жанри фотозйомки. Робота із світлом на пленері і в студії.	30				4		26
Разом	30				4		26
Змістовий модуль V. Фотожурналістика у сучасних умовах. Основні жанри та принципи зйомки.							
Тема 6. Види репортажної зйомки і завдання які стоять перед фоторепортером. Новинна фотографія (прес-фотографія), фоторепортаж, документальна фотографія, вулична фотографія (стріт-фото), фотонарис, авторський проект у фотожурналістиці. Фоторепортаж як головний жанр фотожурналістики. Техніка і метод зйомки у роботі фотожурналіста.	30				4		26
Разом	30				4		26
Змістовий модуль VI. Значення роботи фоторепортера у сучасних мас медіа і вимоги до фотознімків у друкованих та інтернет виданнях.							
Тема 7. Постпродакшн-обробка фотознімків та підготовка їх до публікації у мас медіа. Відмінності у підготовці зображень для друкованих та інтернет видань. Копірайт. Авторське право і як його забезпечити? Зйомка відкритою і скритою камерою - морально-етичні аспекти роботи фотожурналіста. Підготовка фототознімків для участі у фотоконкурсах. Участь у республіканських та міжнародних виставках, салонах та інших спеціалізованих фотоконкурсах.	30				4		26
Разом	30				4		26
Усього	180	4			20		156

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Історія виникнення фотографії

Лекція 1. Фотографія - передумови виникнення

Нісепфор Непс та Луї Дагер – винахідники світлопису. Перші спроби отримання фотознімків. Дагеротипи. Калотипія. Амбrotипія. Феротипія. Стерелграфія.

Література: 1, 2, 3, 5, 11, 40.

Лабораторне заняття 1-2. Фотографія - передумови виникнення

Література: 1, 2, 3, 5, 11, 40.

Лекція 2. Історія зародження і становлення української фотографії

Г. П.Шевченко – перший український етнофотограф. Поява фотографії у Львові 1839 році, її поширення Україною. Історичні фотографічні центри України (часів двох імперій): Київ, Полтава, Чернігів, Харків, Єкатеринослав, Львів. Фотографічні листівка. Урбаністичне фото. Фото на згадку. Специфіка робота фотоательє. Перші українські фотокореспонденти. Робота з пресою, театралами, масовими заходами.

Література: 1, 2, 3, 5, 11, 40.

Лабораторне заняття 3-4. Історія зародження і становлення української фотографії

Література: 1, 2, 3, 5, 11, 40.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Зйомка камeroю мобільного телефона і цифровим фотоапаратом. Камера: основні елементи управління.

Лекція 3. Камера: основні елементи управління

Затвор камери, іко, діафрагма – складові творчості і технічно грамотного знімка. Технічне забезпечення фотокореспондента. Архівування та обробка фотознімків.

Література: 6, 8, 11.

Лабораторне заняття 5. Фотокамера. Органи управління. Основні правила роботи з фотоапаратом

Література: 6, 8, 11.

Лабораторне заняття 6. Діафрагма. ГРЗП – використання цього прийому у фотозйомці

Література: 6, 8, 11.

Лабораторне заняття 7. RAW, JPEG, TIFF – різні формати файлів і їх використання

Література: 6, 8, 11.

Лабораторне заняття 8. Fast Stone Image Viewer – програма для ведення архіву фотографа

Література: 6, 8, 11.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Головні відмінності у зйомці фотоапаратом і камерою мобільного телефону

Лекція 4. Діафрагма і глибина різко зображеного простору (ГРЗП) – основний технічний засіб у творчості фотографа, фотокореспондента

Особливості сучасної фотографії в світі: екстремальні теми, антиестетика, сюрреалістичний гламур. Особливості сучасної фотографії в Україні. Цифрова фотографія проти друкованої продукції. Постановочні фото проти натуралістичної зйомки. Комерціалізація фото. Сучасні фотоконкурси та бієнале. Фотографія в сучасному мистецтві та медіа-арти.

Література: 1, 2, 3, 5, 11, 40.

Лабораторне заняття 9. Fast Stone Image Viewer робота по конвертації файлів

Література: 1, 2, 3, 5, 11, 40.

Лабораторне заняття 10. Мобільна фотографія

Література: 1, 2, 3, 5, 11, 40.

Лабораторне заняття 11. Зйомка камерою мобільного телефона і обробка знімків

Література: 1, 2, 3, 5, 11, 40.

Лабораторне заняття 12. Порівняння результатів зйомки фотокамерою і мобільним телефоном

Література: 1, 2, 3, 5, 11, 40.

Лабораторне заняття 13. Робота з діафрагмою

Література: 1, 2, 3, 5, 11, 40.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. Правила композиції і їх застосування під час зйомки.

Лекція 5. Основні жанри фотозйомки

Основні жанри фотозйомки. Портрет. Пейзаж. Натюрмот. Ню. Макрозйомка, деталізоване фото. Основні засади виготовлення фото у подібних жанрах. Визнані світові майстри цих жанрів. Їх професійні техніки. Репортажне фото. Анімалістичне фото. Модне («фешн») фото. Воєнне фото. Урбаністичне фото. Спортивне фото. Композиція. Робота із світлом на пленері і в студії.

Література: 1, 2, 3, 5, 11, 40.

Лабораторне заняття 14. Класичні жанри фотографії

Література: 1, 2, 3, 5, 11, 40.

Лабораторне заняття 15. Натюрморт

Література: 1, 2, 3, 5, 11, 40.

Лабораторне заняття 16. Пейзаж

Література: 1, 2, 3, 5, 11, 40.

Лабораторне заняття 17. Архітектура

Література: 1, 2, 3, 5, 11, 40.

Лабораторне заняття 18. Інтер'єр

Література: 1, 2, 3, 5, 11, 40.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V. Фотожурналістика у сучасних умовах. Основні жанри та принципи зйомки

Лекція 6. Основні жанри та принципи зйомки

Види репортажної зйомки і завдання які стоять перед фотопротером. Новинна фотографія (прес-фотографія), фотопротаж, документальна фотографія,

вулична фотографія (стріт-фото), фотонарис, авторський проект у фотожурналістиці. Фоторепортаж як головний жанр фотожурналістики. Техніка і метод зйомки у роботі фотожурналіста.

Література: 1, 2, 3, 5, 11, 40.

Лабораторне заняття 19. Екстер'єр

Література: 1, 2, 3, 5, 11, 40.

Лабораторне заняття 20. Тревел зйомка

Література: 1, 2, 3, 5, 11, 40.

Лабораторне заняття 21. Фешн-зйомка (зйомка концертів, показів моди)

Література: 1, 2, 3, 5, 11, 40.

Лабораторне заняття 22. Портрет: постановочний, груповий

Література: 1, 2, 3, 5, 11, 40.

Лабораторне заняття 23. Фотозйомка на пленері при натулярному освітленні

Література: 1, 2, 3, 5, 11, 40.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI. Значення роботи фоторепортера у сучасних мас медіа і вимоги до фотознімків у друкованих та інтернет виданнях

Лекція 7. Постпродакши-обробка фотознімків та підготовка їх до публікації у мас медіа

Відмінності у підготовці зображень для друкованих та інтернет видань. Копірайт. Авторське право і як його забезпечити? Зйомка відкритою і скритою камерою- морально-етичні аспекти роботи фотожурналіста. Підготовка фототознімків для участі у фотоконкурсах. Участь у республіканських та міжнародних виставках, салонах та інших спеціалізованих фотоконкурсах.

Література: 1, 2, 3, 5, 11, 40.

Лабораторне заняття 24. Робота в студії із додатковим освітленням (імпульсне та постійне). Робота із спалахом на фотокамері

Література: 1, 2, 3, 5, 11, 40.

Лабораторне заняття 25. Ракурс – точка зйомки. Як правильно їх вибрати?

Література: 1, 2, 3, 5, 11, 40.

Лабораторне заняття 26. Основи композиції і їх застосування при зйомці фоторепортажу

Література: 1, 2, 3, 5, 11, 40.

Лабораторне заняття 27. Відбір і підготовка фотознімків до друку або ж використання світлин у інтернет просторі

Література: 1, 2, 3, 5, 11, 40.

Лабораторне заняття 28. Юридичні та правові аспекти в роботі фотожурналіста. Робота з копірайтом (авторське право)

Література: 1, 2, 3, 5, 11, 40.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кіл-ть балів за одиницю	M 1		M 2		M 3		M 4		M 5		M 6	
		кількість одиниць	Максимальна кіл-ть балів										
Відвідування лекцій	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Відвідування лабораторних занять	1	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	5
Робота на лабораторном у занятті	10	4	40	4	40	5	50	5	50	5	50	5	50
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом:			81		75		86		86		86		86
Максимальна кількість балів							500						
Розрахунок коефіцієнта							60/500=0,12						

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

(заочна форма навчання)

Вид діяльності студента		М 1		М 2		М 3		М 4		М 5		М 6		
		Максимальна кіл-ТЬ балів за одиницю	кількість одиниць	Максимальна кіл-ТЬ балів										
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2
Відвідування лабораторних занять	1			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Робота на лабораторному занятті	10			2	20	2	20	2	20	2	20	2	20	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5	5
Разом:			11		28		27		27		27		27	27
Максимальна кількість балів							147							
Розрахунок коефіцієнта								60/500=0,41						

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Змістовий модуль I.

Тема 1. Проаналізуйте чим відрізнялися технологічні та ідеологічні підходи до фотографування в США, Європі, Японії та на пострадянському просторі.

Тема 2. Підгответе візуалізовану довідку про фотографування знаменитих українців (від зародження фотографічної справи в Україні до сьогодні). Значення їх фотопортретів для української та світової культури. Поясніть феномен «фотоісторія сучасності».

Змістовий модуль II

Тема 3. Відзняти серію кадрів з різними значеннями діафрагми для розуміння як на практиці працює глибина різкозображеневального простору.

Змістовий модуль III

Тема 4. Відзняти серію кадрів із різними значеннями діафрагми, витримки, ISO, щоб зрозуміти як правильно отримувати технічно грамотні знімки.

Змістовий модуль IV

Тема 5. Впорядкувати за допомогою програми Fast Stone Image Viewer або ж подібної свої фотоархіви.

Змістовий модуль V

Тема 6. Відзняти групу людей, правильно побудувати кадр (ріст учасників зйомки, одяг як кольорові плями, настрій).

Змістовий модуль VI

Тема 7. Ознайомитися з нормативними документами з цього питання і зокрема – «Закон про авторське право і суміжні права» (1994).

Критерії оцінювання самостійної роботи

Кожна самостійна робота оцінюється у 5 балів. Максимальне розкриття питання та виконання практичних завдань гарантує студентові отримання високої оцінки, що пізніше буде врахована у загальний рейтинг під час складання навчальної

дисципліни на сесії.

Критерії оцінювання відповіді:

- відповідність змісту;
- повнота і ґрунтовність викладу;
- доказовість і логічність викладу;
- термінологічна коректність;
- здатність до обґрунтування висновків;
- володіння нормами літературної мови і культури письмової відповіді.

6.3. Форма проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Контрольна модульна робота проводиться у формі тестування на платформі електронного курсу.

Контрольні тести містять двадцять п'ять тестових завдань різних за формою і типом складності.

Критерії оцінювання:

За кожну правильну відповідь - 1 б.

- знання теоретичного матеріалу;
- ґрунтовна обізнаність із працями медіадослідників;
- термінологічна коректність;
- здатність до обґрунтування висновків.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Пресова журналістика» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип коопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100. Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види контролю й принципи їх оцінювання.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Шкала оцінювання

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, складання модульних контрольних робіт та інших видів контролю.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на лабораторних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Назвати історичні етапи розвитку фотографії.
2. Проаналізувати внесок Нісефора Ньєпса в розвиток фотографії.
3. Проаналізувати внесок Луї Даггера в розвиток фотографії.
4. Прокоментувати перехід з елітарних експериментів в масовий рух в історії фотографії.
5. Прокоментувати фотографію як репортаж з повсякденної дійсності.
6. Проаналізувати появу фотографії в Україні.
7. Назвати перших українських фотокореспондентів.
8. Назвати чинники еволюції фотографії до фотомистецтва та фотожурналістики.
9. Проаналізувати фотографію як самостійний жанр у видавничій та пресовій діяльності.
- 10.Прокоментувати особливості сучасної фотографії в світі.
- 11.Назвати сучасні фотоконкурси та бієнале.
- 12.Проаналізувати засади створення фотопортрету.
- 13.Проаналізувати засади створення фотопейзажу.
- 14.Проаналізувати засади створення фотонатюрморту.
- 15.Проаналізувати засади створення деталізованого фото(фотокомпозиція).
- 16.Проаналізувати підготовку фоторепортажу.
- 17.Проаналізувати підготовку урбаністичного фото.
- 18.Назвати базові засади кадрування.
- 19.Проаналізувати вдалий вибір позиції в роботі фотокореспондента.
- 20.Назвати засади роботи фотографа зі світлом.
- 21.Проаналізувати фотографування з допоміжними техніками, пристроями.
- 22.Назвати формати фотографій.
- 23.Назвати покровову підготовку фото до друку.
- 24.Назвати базові засади редагування фотографії.
- 25.Назвати базові засади виявлення фотофейків.
- 26.Проаналізувати морально-етичні засади роботи фотожурналіста: заборонене і дозволене.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «ФОТОЖУРНАЛІСТИКА»

**Разом: 180 год., з них лекційних – 14 год., лабораторні заняття – 56 год.,
самостійна робота – 68 год., модульний контроль – 12 год., підсумковий контроль – іспит**

		Змістовий модуль I							
Модулі	Кількість балів за модуль	81 бал							
Теми лекцій	Фотографія: передумови виникнення – 1б.	<i>Історія зародження і становлення української фотографії – 1б.</i>							
Теми лабораторних занять	Фотографія - передумови виникнення – 10 + 1 б.	Фотографія - передумови виникнення – 10 + 1 б.	<i>Історія зародження і становлення української фотографії – 10 + 1б.</i>	<i>Історія зародження і становлення української фотографії – 10 + 1б.</i>					
Самостійна робота	5 б.	5 б.							
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)								
Модулі	Змістовий модуль II								
Кількість балів за модуль	75 балів								
Теми лекцій	Камера: основні елементи управління – 1б.								
Теми лабораторних занять	Фотокамера. Органи управління. Основні правила роботи з фотоапаратором – 10 + 1б.	Діафрагма. ГРЗП – використання цього прийому у фотозйомці – 10 + 1б.	RAW, JPEG, TIFF – різні формати файлів і їх використання – 10 + 1б.	Fast Stone Image Viewer – програма для ведення архіву фотографа – 10 + 1б.					
Самостійна робота	5 б.								
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 2 (25 балів)								
Кількість балів за модуль	86 балів								
Теми лекцій	Діафрагма і глибина різко зображеного простору (ГРЗП) – основний технічний засіб у творчості фотографа, фотокореспондента – 1 б.								
Теми лабораторних занять	Fast Stone Image Viewer робота по конвертації файлів – 10 б.+1 б.	Мобільна фотографія – 10 + 1б.	Зйомка камерою мобільного телефона і обробка знімків – 10 + 1б.	Порівняння результатів зйомки фотокамерою і мобільним телефоном – 10 + 1б. Робота з діаграмою – 10 + 1б.					
Самостійна робота	5 б.								
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)								
Модулі	Змістовий модуль IV								
Кількість балів за модуль	86 балів								
Теми лекцій	Основні жанри фотозйомки – 1 б.								
Теми лабораторних занять	Класичні жанри фотографії – 10 + 1б.	Натюрморт – 10 + 1б.	Пейзаж – 10 + 1б.	Архітектура – 10 + 1б.	Інтер'єр – 10 + 1б.				
Самостійна робота	5 б.								
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 4 (25 балів)								
Модулі	Змістовий модуль V								
Кількість балів за модуль	86 балів								
Теми лекцій	Основні жанри та принципи зйомки – 1 б.								
Теми	Екстер'єр – 10 +	Тревел зйомка –	Фешн-зйомка (зйомка концертів, портрет: постановочний,						

лабораторних занять	16.	10 + 16.	показів моди) – 10 + 16.	груповий – 10 + 16. Фотозйомка на пленері при натуральному освітленні – 10 + 16.
Самостійна робота			5 б	
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 4 (25 балів)			
Модулі	Змістовий модуль VI			
Кількість балів за модуль	86 балів			
Теми лекцій	Постпродакшн-обробка фотознімків та підготовка їх до публікації у мас медіа – 1 б.			
Теми лабораторних занять	Робота в студії із додатковим освітленням (імпульсне та постійне). Робота із спалахом на фотокамері – 10 + 16.	Ракурс – точка зйомки. Як правильно їх вибрати? – 10 + 16.	Основи композиції і їх застосування при зйомці фоторепортажу – 10 + 16.	Відбір і підготовка фотознімків до друку або їх використання світлин у інтернет просторі – 10 + 16. Юридичні та правові аспекти в роботі фотожурналіста. Робота з копірайтом (авторське право) – 10 + 16
Самостійна робота	5 б			
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 6 (25 балів)			
Підсумковий контроль	Іспит (40 балів)			

8. Рекомендована література та джерела

Основна література:

1. Журналістський фах: Фотожурналістика: Методичні рекомендації / Київ. нац. ун-т ім. Т. Г. Шевченка / Укл. В.В. Гридчина. – К.: Інститут журналістики, 2012. – 60 с.
2. Трачун О. Історія української фотографії. – К., 2014. - 255 с.
3. Трачун А. Фотографія в Україні. – Х., 2010. - 212 с.
4. Михайлин І.Л. Основи журналістики: підручник [для студ. вищ. навч. закл.] - 5-те вид., переробл. та доп. - К. : Центр учебової л-ри, 2011. - 494 с.
5. Потятиник Б. Інтернет-журналістика. – Львів., 2010. – 246 с.
6. Гід журналіста / упоряд. Лазарєва А. – К., 1999. – 96 с.
7. Різун В. Теорія масової комунікації. – К.: ВПЦ Київський університет, 2008. – 180 с.
8. Дмитрієв М. Початок репортажної фотографії / М. Дмитрієв. - М. : АРТ-РОДНИК, 2012.
9. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості / В.Й. Здоровега: Підручник. – Львів: ПАІС, 2008. – 270 с.
10. Законодавство України: Про пресу України: Інформація і свобода слова. – К.: Молодь, 1997.

Додаткова література:

11. Digital cultures. Understanding new media / [edit. by G. Creeber, R. Martin]. – Maidenhead, Berkshire: Open University Press, 2009. - 205 p.
12. Frost C. Media Ethics and Self-regulation. — Harlow, 2000. – 112 с.
13. Moores S. Thinking about Media and Communications. — L.; N. Y., 2005. – 110 с.
14. Stevenson N. Understanding Media Cultures: Social Theory and Mass Communication. — 2nd ed. — L., 2009. – 120 с.
15. Агафонова Н. Морфология Digital Art: актуализация искусствоведческого

- подхода / Н. Агафонова // Искусство и культура. — Витебск: Изд. Витебского
- 16.Агафонова Н. Экранное искусство: художественная и коммуникативная специфіка / Н. Агафонова. — Минск: БГУ культуры и искусств, 2009. — 273 с.
- 17.Алфьорова З. Еcranна форма новітньої доби в контексті мультимедійності / З. Алфьорова // Культура України. — Харків: Вид-во ХДАК, 2014. — Вип. 47. — С. 156-162
- 18.Анатомия рекламного образа / [под. общ. ред. А. В. Овруцкого]. — С.-Пб.: Питер, 2004. — 224 с.
- 19.Арквілла Д., Ронфельдт Д. Мережі і мережеві війни. — К., 2005. — 350 с.
- 20.Аронсон Э. Общественное животное : введение в социальную психологию / Э. Аронсон; [пер. с анг. Н. Миронов, С. Рысев]. — 7-е. изд. — М.: Прайм-Еврознак, 1998. - 517 с.
- 21.Вацлавик, П. Психология межличностной коммуникаций / П. Вацлавик, Дж. Бивин, Д. Джексон. — СПб., 2000.
- 22.Вершинская О. Н. Информационно-коммуникационные технологии и общество. — М., 2007. — 234 с.
- 23.Вирилио П. Машина зрения / П. Верилио . — [пер. с фр. А. Шестакова] . Санкт-Петербург: Наука, 2004. — 139 с.
- 24.гос. ун-та, 2011. — №2 (2) . — С. 40-45.
- 25.Дайсон Е. Життя за добу Інтернету. Release 2.1. — К., 2002. — 343 с.
- 26.Дмитровський З.Є. Телевізійна журналістика. — Львів., 2009. — 224 с.
- 27.Дорошева Н. Все, что Вы хотели знать о некоммерческом секторе, но боялись спросить: Пособие для журналистов. — М., 2002.
- 28.Еллюль Ж. Техніка або виклик століття / Сучасна зарубіжна соціальна філософія : хрестоматія / Ж. Еллюль. — К.: Либідь, 1996. — С. 25 – 57.
- 29.Журналістика та медіа: довідник // За ред. Вайшенберга З., Кляйнштойберга Г. та ін. — К., 2011. — 529 с.

30. Катрікала В. Медіа-арт. На шляху до нового визначення мистецтва в столітті технологій [Електронний ресурс] / В. Катрікала . — 2015. — Режим доступу: http://www.academia.edu/11185472/Media_Art._Towards_a_New_Definition_of_rights_in_the_Age_of_Technology. — Назва з екрана.
31. Кук С. Коротка історія роботи з мистецтвом нових медіа / С. Кук . — Берлін: Зелена скриня, 2010. — 232 с.
32. Культура: довідник-словник [Електронний ресурс]. — 2015. — Режим доступу: http://www.artap.ru/cult/v_art.htm. — Назва з екрана.
33. Лазарсфельд П. Массовая коммуникация, массовые вкусы и организованное социальное действие / П. Лазарсфельд, Р. Мертон // Массовая коммуникация в современном мире: методология анализа и практика исследований : хрестоматия / [сост. Назаров М. М.]. - М., 2002. - С. 138-149.
34. Леви-Стросс К. Структура и форма // Семиотика. – М.: Радуга, 1983.
35. Леві-Строс К. Структурна антропологія. – К.: “Основи”, 1977.
36. Ліщинська О. Медіа-арт в українському візуальному мистецтві: філософсько-естетичні ідеї та вияви / О. Ліщинська // Гілея: науковий вісник. Київ: Вид-во «Гілея», 2013. — № 78. — С. 256-259.
37. Лотман Ю. М. Семиосфера: Культура и взрыв. Внутри мыслящих миров: Статьи. Исследования. Заметки. – СПб.: «Искусство – СПб», 2000.
38. Мак-Комбс М. Встановлення пріоритетів: масмедії та громадська думка / М. Мак-Комбс; [пер. з англ.]. - К.: К.I.C., 2007. - 256 с.
39. Московичи С. Век толп. Исторический трактат по психологии масс / С. Московичи; [пер. с франц.]. - М.: Центр психологии и психотерапии, 1996. - 478 с.
40. Назаров М. М. Визуальные образы в социальной и маркетинговой коммуникации: опыт междисциплинарного исследования / М. М. Назаров, М. А. Папантиму. – М.: Либроком, 2009. – 216 с.

- 41.Олег Олєнєв. Нет-арт // Цифрові технології українського медіа-мистецтва. С.200-204
- 42.Павлюк Л. С. Знак, символ, міф у масовій комунікації / Л. С. Павлюк. – Львів: ПАІС, 2006. – 120 с.
- 43.Павлюк Л. С. Риторика, ідеологія, персуазивна комунікації / Л. С. Павлюк. – Львів: ПАІС, 2007. – 168 с.
- 44.Сколота З. Современное искусство: формы и технологии [Электронный ресурс] / З. Сколота // Молодой ученый: ООО «Издательство Молодой ученый», 2013. — №11. — Режим доступа: <http://www.moluch.ru/archive/58/8215/>. — Назва з экрана.
- 45.Сніжко А. С. Методика структурного аналізу політичного плакату (на прикладі матеріалів німецької пропаганди 1941-1944 рр.) / А. С. Сніжко // Політологічний вісник. – 2010. – № 47. - С. 275-284.
- 46.Сучасні технології та засоби маніпулювання свідомістю, ведення інформаційних війн і спеціальних інформаційних операцій / [Петрик В. М., Штоквиш О. А., Кальниш В. В. та ін.] – К.: Росава, 2006. – 208 с.
- 47.Тетерин С. Медиа-арт [Электронный ресурс] / С. Тетерин // Арт-азбука: словарь современного искусства. — [ред.-упор. М. Фрай]. — 2007. — Режим доступа: http://web.archive.org/web/20111008235215/http://azbuka.gif.ru/alfabet/m/media_art/. — Назва з экрана.
- 48.Уэбстер Ф. Теории информационного общества. — М., 2004. – 300 с.
- 49.Язык мультимедиа. Эволюция экрана и аудиовизуального мышления / [Яременко Е., Буров А., Соколов С. и др.] ; под. ред. Е. Яременко. — Москва: 12 Изд. Всероссийского гос. ун-та кинематографии им. С. А. Герасимова, 2012. — 349 с.

Інтернет-джерела:

1. www.nsju.org.ua

2. www.profspilka.org.ua
3. www.telekritika.kiev.ua
4. www.mediakrytyka.info
5. www.rada.gov.ua.
6. www.ombudsman.kiev.ua
7. www.stc.gov.ua
8. www.niss.gov.ua
9. www.civicua.org
10. www.cure.org.ua
11. www.aidsalliance.kiev.ua
12. www.afew.org
13. www.lgvs.org.ua
14. www.un.kiev.ua
15. www.kmu.gov.ua
16. www.me.gov.ua
17. www.minagro.kiev.ua
18. www.minfin.gov.ua
19. www.rada.kiev.ua
20. www.dkrp.gov.ua
21. www.ukrstat.gov.ua
22. www.amc.gov.ua
23. www.spfu.gov.ua
24. www.istock.com.ua
25. www.ir.org.ua
26. www.uceps.com.ua
27. www.korrespondent.net
28. www.ufs.kiev.ua
29. www.uts.net.ua
30. liga.net